

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2020

No. 44

Landsverordening, van de elfde augustus 2020 houdende wijziging van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering en de Landsverordening Algemene Weduwen- en Wezenverzekering in verband met de verhoging van het ouderdomspensioen en van de pensioenleeftijd tot 65 jaar (Landsverordening verhoging AOV-pensioen en pensioenleeftijd tot 65 jaar)

IN NAAM VAN DE KONING!

De Gouverneur van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is de AOV-pensioenleeftijd te verhogen van 62 jaar naar 65 jaar in verband met de toegenomen levensverwachting en teneinde de betaalbaarheid en duurzaamheid van het stelsel op lange termijn te verzekeren, terwijl het tevens wenselijk is een deel van de middelen die hierbij vrijkomen op korte termijn aan te wenden om armoede onder ouderen te bestrijden door het ouderdomspensioen te verhogen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld de onderstaande landsverordening:

Artikel I

De Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 5, eerste lid, aanhef, 6, 7a, eerste lid en derde lid, onderdeel a, en 33, eerste lid, wordt de zinsnede "62 jaar" telkens vervangen door: 65 jaar.

B

Artikel 7, eerste lid, komt te luiden:

1. Het ouderdomspensioen bedraagt NAf 1.240,- per maand.

C

Artikel 7a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Degene aan wie een ouderdomspensioen is toegekend en die gehuwd is met iemand die jonger is dan 65 jaar heeft recht op een toeslag van ten hoogste NAf 850,- per maand, voor zover het gezamenlijk inkomen niet meer dan NAf 16.120,- per jaar bedraagt.

2. Het derde lid, onderdeel e, komt te luiden:

e. wanneer het gezamenlijk inkomen, bedoeld in het eerste lid, meer dan NAf 16.120,- per jaar bedraagt.

3. Het zevende lid, onderdeel a, komt te luiden:

a. 2% voor elk kalenderjaar, gelegen vóór 1 januari 1975, van 2 1/8% voor elk kalenderjaar tussen 1975 en 31 december 1990, van 2 2/9% voor elk kalenderjaar tussen 1991 en 31 december 2015, van 2 1/8% voor elk kalenderjaar tussen 2016 en 31 december 2019, en van 2% voor elk kalenderjaar na 31 december 2019, dat degene die gehuwd is met een persoon als bedoeld in het eerste lid, behoudens in bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aan te wijzen gevallen, na het bereiken van de 15-jarige, doch vóór het bereiken van de 65-jarige leeftijd van degene met wie hij gehuwd is, niet verzekerd is geweest;

D

Artikel 8, eerste lid, komt te luiden:

1. Op het bedrag, bedoeld in artikel 7, eerste lid, wordt een korting toegepast van 2% voor elk kalenderjaar, gelegen vóór 1 januari 1975, van 2 1/8% voor elk kalenderjaar tussen 1975 en 31 december 1990, van 2 2/9% voor elk kalenderjaar tussen 1991 en 31 december 2015, van 2 1/8% voor elk kalenderjaar tussen 2016 en 31 december 2019, en van 2% voor elk kalenderjaar na 31 december 2019, dat de pensioengerechtigde na het bereiken van de 15-jarige, doch vóór het bereiken van de 65-jarige leeftijd, niet verzekerd is geweest.

E

Artikel 26 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Indien het inkomen meer bedraagt dan NAf 117.091,61 per jaar, wordt over dat meerdere geen premie geheven. Het bedrag van NAf 117.091,61 wordt naar tijdsruimte evenredig verlaagd ten aanzien van degene, die niet het gehele jaar verzekerd is geweest.

2. Het vierde lid komt te luiden:

4. Van verzekerden, die niet of niet het gehele kalenderjaar in dienstbetrekking werkzaam zijn en wier inkomen minder bedraagt dan NAf 9.633,62 per jaar, wordt de premie, voor zover deze niet bij wijze van inhouding is geheven, niet geheven.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Van verzekerden die niet of niet het gehele kalenderjaar in dienstbetrekking werkzaam zijn en wier inkomen niet minder dan NAf 9.633,62 doch wel minder dan NAf 78.201,06 per jaar bedraagt, wordt premie, bedoeld in het eerste lid, voor zover deze niet bij wijze van inhouding is geheven overeenkomstig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te stellen regels slechts voor een deel geheven.

Artikel II

De Landsverordening Algemene Weduwen- en Wezenverzekering wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 7, 8, eerste lid, onderdeel b, en 26, tweede lid, onderdeel a, wordt de zinsnede "62 jaar" telkens vervangen door: 65 jaar.

B

In de artikelen 8, eerste lid, onderdeel a, en 10, wordt de zinsnede "62-jarige leeftijd" telkens vervangen door: 65-jarige leeftijd.

C

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het weduwnpensioen bedraagt voor een weduwe:
 - jonger dan 45 jaar: NAf 572,- per maand;
 - van 45 t/m 50 jaar: NAf 752,- per maand;
 - van 51 t/m 59 jaar: NAf 940,- per maand;
 - van 60 t/m 65 jaar: NAf 1.240,- per maand.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid bedraagt het weduwnpensioen voor een weduwe, die invalide is of die een of meer kinderen heeft die geheel te haren laste komen en recht hebben op wezenpensioen, NAf 1.240,- per maand.

D

Artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het wezenpensioen bedraagt voor een kind, dat door het overlijden van de verzekerde ouderloos is geworden, NAf 454,- per maand, indien het jonger is dan 10 jaar en NAf 498,- per maand indien het 10 jaar of ouder, doch nog geen 15 jaar is.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Het wezenpensioen bedraagt voor een kind, dat door het overlijden van de verzekerde vaderloos onderscheidenlijk moederloos is geworden, NAf 416,- per maand, indien het jonger is dan 10 jaar en NAf 454,- per maand indien het 10 jaar of ouder, doch nog geen 15 jaar is.

3. De eerste volzin van het derde lid komt te luiden:

Het wezenpensioen bedraagt voor een kind als bedoeld in artikel 9, vijfde lid, NAf 498,- per maand, voor zover het voldoet aan artikel 9, eerste lid, onderdelen a of b, en NAf 571,- per maand, voor zover het voldoet aan artikel 9, eerste lid, onderdelen c of d.

E

Artikel 29 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Indien het inkomen meer bedraagt dan NAf 117.091,61 per jaar, wordt over dat meerdere geen premie geheven. Het bedrag van NAf 117.091,61 wordt naar tijdsruimte evenredig verlaagd ten aanzien van degene, die niet het gehele jaar verzekerd is geweest.

2. Het vierde lid komt te luiden:

4. Van verzekerden, die niet of niet het gehele kalenderjaar in dienstbetrekking werkzaam zijn en wier inkomen minder dan NAf 9.633,62 per jaar bedraagt, wordt de premie, voor zover deze niet bij wijze van inhouding is geheven, niet geheven.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Van verzekerden, die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn en wier inkomen niet minder dan NAf 9.633,62 doch wel minder dan NAf 78.201,06 per jaar bedraagt, wordt de premie, bedoeld in het eerste lid, overeenkomstig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te stellen regels slechts voor een deel geheven.

Artikel III

In artikel 1 van het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 5, derde en vierde lid, van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering (AB 2013, GT no. 208) wordt de zinsnede "60 jaar" vervangen door: 65 jaar.

Artikel IV

In artikel 1 van het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 7a, zevende lid, van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering (AB 2013, GT no. 213) wordt de zinsnede "60-jarige leeftijd" telkens vervangen door: 65-jarige leeftijd.

Artikel V

1. Hetgeen is bepaald in de artikelen I, onderdelen A, C, derde onderdeel, en D, II, onderdelen A, B en C, III en IV is niet van toepassing op degene die op 1 juli 2020 60 jaar of ouder is.
2. Hetgeen is bepaald in artikel II, onderdeel C, eerste onderdeel, is vanaf de datum van inwerkingtreding van deze landsverordening en tot het bereiken van de 45-jarige leeftijd, niet van toepassing op diegene die op het moment van de datum van de inwerkingtreding van de landsverordening 42, 43 of 44 jaar is.

Artikel VI

De aanpassing van de pensioenbedragen als bedoeld in artikel 7, tweede en derde lid, van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering of artikel 11, zevende en achtste lid, van de Landsverordening Algemene Weduwen- en Wezenverzekering per 1 januari 2021 blijft buiten toepassing voor de pensioenbedragen, vastgesteld bij deze landsverordening.

Artikel VII

1. Deze landsverordening treedt, gezien het spoedeisend belang hiervan als bedoeld in artikel 127, derde lid, van de Staatsregeling, in werking met ingang van 1 juli 2020.
2. Indien het Afkondigingsblad waarin deze landsverordening wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 1 juli 2020, treedt deze landsverordening in afwijking van het eerste lid in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Afkondigingsblad waarin deze wordt geplaatst en werkt terug tot en met het tijdstip genoemd in het eerste lid.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste en tweede lid treden de artikelen I, onderdeel E, II, onderdeel E, III en IV in werking met ingang van 1 januari 2021.

Artikel VIII

Deze landsverordening wordt aangehaald als: Landsverordening verhoging AOV-pensioen en pensioenleeftijd tot 65 jaar.

Deze landsverordening wordt met de memorie van toelichting in het Afkondigingsblad geplaatst

Gegeven te Philipsburg, de *elfde* augustus 2020
De Gouverneur van Sint Maarten

De *elfde* augustus 2020
De Minister van Volksgezondheid,
Sociale Ontwikkeling en Arbeid

Uitgegeven de *twaalfde* augustus 2020
De Minister van Algemene Zaken
Namens deze,
Hoofd afdeling Juridische Zaken & Wetgeving

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen deel

Inleiding

Dit ontwerp van landsverordening tot wijziging van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering (hierna: Landsverordening AOV) en de Landsverordening Algemene Weduwen- en Wezenverzekering (hierna: Landsverordening AWW) heeft ten doel:

1. de pensioenleeftijd in die landsverordeningen te verhogen van 62 naar 65 jaar; en
2. om de uitkeringen eenmalig met méér dan de inflatie te verhogen.

Op beide doelen wordt hieronder nader ingegaan.

Verhoging van de AOV-pensioenleeftijd

De verhoging van de AOV-pensioenleeftijd van 62 tot 65 jaar heeft verschillende redenen. In de eerste plaats is het de onvermijdelijke consequentie van een wereldwijd zichtbare trend waarbij de levensverwachting stijgt, en de pensioengerechtigde leeftijd navenant wordt verhoogd. Gemiddeld hebben mensen meer gezonde jaren te leven, wat hen toestaat enkele jaren langer te werken. Dit vergroot het inkomen en maakt het mogelijk langer productief aan de samenleving bij te dragen, maar het is ook nodig om het pensioenstelsel betaalbaar te houden; het aantal jaren dat men recht heeft op een pensioenuitkering neemt immers ook toe met de levensverwachting.

De huidige leeftijdsverhoging is een vervolg op die van 60 naar 62 jaar per 1 januari 2016 door de Landsverordening verhoging ouderdomspensioen en pensioenleeftijd (AB 2015, no 31). Die verhoging was een integraal onderdeel van het beleidsvoornemen van de Minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid waarvan ook een verhoging van de AOV-uitkering deel uitmaakte, waarmee de Ministerraad in 2012 had ingestemd.

Reeds bij de voorbereiding van de eerdere leeftijdsverhoging was het duidelijk dat deze deel zou uitmaken van een stapsgewijze verhoging van de leeftijd tot 65 jaar. Het rapport 'Towards a Sustainable and Affordable AOV Pension System'¹ uit 2012 van de stuurgroep sociale zekerheid en pensioenen, ingesteld door de regering, houdt het voorlopig op 62 jaar door een gebrek aan overeenstemming met de vakbonden over het verdere

¹ Towards a Sustainable and Affordable AOV Pension System, Stuurgroep Sociale Zekerheid en Pensioenen, februari 2012

traject. De achterliggende actuariële studie 'A sustainable Pension System for country Sint Maarten (Exploratory Policy Report)' van Keesen Actuarissen uit 2010 adviseerde echter een vervolg traject richting 65 jaar; hetzelfde geldt voor het Sociaal-Economische Raad (hierna: SER) advies over het rapport van de stuurgroep: 'The AOV system made Affordable, Sustainable and Equitable'² uit 2012. Voor een meer uitvoerige toelichting op nut en noodzaak om de pensioenleeftijd (geleidelijk) te verhogen van 60 naar 65 jaar wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij de Landsverordening verhoging ouderdomspensioen en pensioenleeftijd (AB 2015, no 31). Het is hier eveneens relevant om de vergelijking te trekken met de situatie op Aruba, waar de AOV-gerechtigde leeftijd in 2020 op 63 jaar staat en geleidelijk oploopt tot 65 jaar in 2024, met Curaçao waar de leeftijd op 65 staat en met Caribisch Nederland, waar de AOV-leeftijd met ingang van 2021 ook voor iedereen 65 zal zijn.

Ook in het kader van de Rijkswet Financieel Toezicht, welk toezicht wordt uitgeoefend door de College Financieel Toezicht (hierna: Cft), speelt de verdere AOV leeftijdsverhoging een rol. De verhoging tot 65 was een van de vereisten in de instructie van de Rijkswet Financieel Toezicht aan het Land Sint Maarten op 8 september 2015. Door de gevolgen van de orkanen Irma en Maria in 2017 is de tijdslijn van deze instructie echter versoepeld.

Thans is invoering per 1 juli 2020 van wetgeving die de verhoging van de AOV-leeftijd van 62 naar 65 bewerkstelligt echter een harde voorwaarde voor liquiditeitssteun van Nederland aan de overheid van Sint Maarten in het kader van de verlichting van de gevolgen van de wereldwijde Covid-19 pandemie. Deze maatregel duldt derhalve geen verder uitstel meer.

Waar voor de andere eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk geldt dat de AOV-leeftijdsverhoging ook direct financieel noodzakelijk was, geldt dat op korte termijn niet voor Sint Maarten. Door de grote instroom van werkzame immigranten, met als hoogtepunt de jaren tachtig van de vorige eeuw, heeft Sint Maarten steeds een bevolking gehad met een hoge participatiegraad en een lage afhankelijkheidsgraad van ouderen, met andere woorden, een klein aantal gepensioneerden in verhouding tot de werkende bevolking. Als gevolg hiervan boekten het Ouderdomsfonds (hierna: AOV-fonds) en het Weduwen- en Wezenfonds (hierna: AWW-fonds) jaarlijkse overschotten en zijn aanzienlijke financiële reserves opgebouwd.

² The AOV system made Affordable, Sustainable and Equitable, SER advice nr. 2012-003

Tabel 1. AOV- en AWW-resultaten en reserves 2019³
(bedragen in miljoenen ANG)

Resultaten 2019	AOV	AWW	AOV+AWW
Premies	108,0	8,3	116,3
Beleggingen e.a.	32,5	10,1	42,6
Totale inkomsten	140,5	18,4	158,9
Uitkeringen	77,6	4,7	82,3
Administratiekosten	13,2	1,0	14,2
Totale uitgaven	90,8	5,7	96,5
Resultaat	49,7	12,7	62,4
Resultaat als % premies	46,0%	153,0%	53,7%
Uitkeringen als % premies	71,9%	56,6%	70,8%
Reserves ultimo 2019 (mln.)	435,9	133,9	569,8
Reserves als % jaarlijkse uitkeringen	562%	2849%	692%

Het is eenvoudig vast te stellen dat zowel de AOV- als AWW- voorzieningen vooralsnog grote jaarlijkse overschotten zullen laten zien. In 2019 werd meer dan de helft van de premies als positief resultaat geboekt en aan de reserves toegevoegd. Nu speelt hierbij het gunstige resultaat op beleggingen in het jaar 2019 een rol. Dit is niet ieder jaar het geval. Indien de administratiekosten en beleggingsopbrengsten echter worden weggelaten, en alleen de structurele componenten worden vergeleken, dan besteden beide fondsen samen toch niet meer dan 70,8% van de premieopbrengsten aan uitkeringen.

De stand van de reserves laat een vergelijkbaar beeld zien. De totale reserves van beide fondsen tezamen bedragen NAf 569,8 miljoen en dekken zodoende bijna zevenmaal de jaarlijkse uitkeringen. Ter vergelijking, de wettelijk vereiste (minimum) reserves voor de AOV- en AWW-fondsen bedragen respectievelijk NAf 28,5 en NAf 2,25 miljoen, hetgeen betekent dat de werkelijke reserves het wettelijke minimum meer dan achttienmaal overtreffen.

Echter, hoe geruststellend de situatie op dit moment ook lijkt, vanaf 2024 zullen deze verhoudingen scherp en in hoog tempo in het nadeel van Sint Maarten veranderen. Terwijl de immigratie in de afgelopen decennia is verminderd, nadert de grote groep werkenden uit de jaren tachtig en negentig nu de pensioengerechtigde leeftijd. Sint Maarten staat daarom in de

³ Bron: SZV, voorlopige jaarrekening 2019

jaren na 2024 een grote vergrijzingsgolf te wachten, het spiegelbeeld van de eerdere gunstige demografische verhoudingen die de grote reserves veroorzaakten.

Door nu een leeftijdsverhoging door te voeren die geheel in lijn is met de gestegen levensverwachting en met de trend in het Caribisch deel van het Koninkrijk, bereidt Sint Maarten zich tijdig voor op de te verwachten vergrijzing en blijft het AOV-fonds ook op termijn stabiel.

Het is echter tegelijkertijd duidelijk dat op korte en middellange termijn de leeftijdsverhoging de jaarlijkse overschotten en de reserves van het AOV-fonds zal vergroten. Dit schept thans ruimte voor verhoging van de uitkeringen, die zich juist op een laag niveau bevinden, waarover hieronder meer.

Tot slot wordt erop gewezen dat de regering voorstelt om de verhoging van 62 naar 65 met ingang van 1 juli 2020 in te voeren, met een bijzondere overgangsmaatregel voor iedereen die op de datum van 1 juli 2020 al 60 of 61 jaar oud is. Die personen mogen nog steeds een AOV-uitkering ontvangen zodra zij 62 jaar worden. Burgers hebben er op dit moment immers redelijkerwijs vanuit mogen gaan dat zij met het bereiken van de 62-jarige leeftijd pensioengerechtigd zouden worden. Om te voorkomen dat mensen vlak voor hun pensioen geconfronteerd worden met een onverwachte verhoging van de pensioenleeftijd is een uitzondering gemaakt voor ouderen die op 1 juli 2020 al 60 of 61 jaar zijn.

Verhoging van de AOV- en AWW-uitkeringen

In het onderhavige ontwerp wordt voorgesteld om de AOV-uitkering per 1 juli 2020 te verhogen van Naf 1.116,- naar Naf 1.240,- per maand, een verhoging met ongeveer 11%. De regering is ervan overtuigd dat dit bedrag gepensioneerden meer kansen biedt op een menswaardig bestaan.

Het siert iedere samenleving om ouderen niet aan hun lot over te laten, maar om ze juist te beschermen en te koesteren. Direct na de orkanen in 2017 werd schrijnend duidelijk hoe erg de armoede onder ouderen nog steeds is. Velen beschikten niet over de dagelijkse noodzakelijke middelen om in hun levensonderhoud te voorzien, laat staan dat zij in staat waren om het herstel van hun huis en huisraad te betalen. Het valt eigenlijk niet te ontkennen: ondanks forse verhoging van enkele jaren geleden en de regelmatige aanpassingen aan de inflatie is AOV ontoereikend als enige bron van inkomen.

Er kan beweerd worden dat ouderen zelf voor een beter pensioen hadden moeten zorgen, door te sparen of een vrijwillige pensioenverzekering af te

sluiten. Dat is natuurlijk altijd wel verstandiger, maar het ontslaat de overheid van Sint Maarten niet van de morele verplichting om voor een menswaardig bestaansminimum te zorgen voor iedereen in die samenleving. Tenminste, zolang er nog geen verplicht aanvullend pensioen is geregeld in Sint Maarten. Dat is wel de doelstelling van de regering over enkele jaren. Maar hiervoor acht de regering het bedrijfsleven op dit moment nog onvoldoende draagkrachtig als gevolg van de orkanen en de diepe economische crisis als gevolg van de Covid-19 pandemie.

Een belangrijke overweging voor het verhogen van de uitkering – nu dat nodig is, én financieel verantwoord – is gelegen van het feit van het AOV-stelsel een volksverzekering is die door middel van een 'omslagstelsel' wordt gefinancierd. In beginsel worden de jaarlijkse kosten van uitkeringen gedekt door de jaarlijkse premieopbrengsten. Hierbij wordt een zekere reserve in acht genomen, die ook wettelijk is vastgelegd. Wegens de eerdergenoemde gunstige bevolkingssamenstelling van Sint Maarten is deze reserve al sinds 10 oktober 2010 veel hoger dan noodzakelijk en groeit deze elk jaar verder door positieve resultaten. Zonder beleidsveranderingen zou het tot 2024 duren voordat het jaarlijkse overschot verdwijnt en pas daarna zullen de reserves beginnen te slinken. De nu nog goede reservepositie is een gunstige omstandigheid in het licht van de vergrijzing van de bevolking op middellange termijn.

Het is echter moeilijk te rechtvaardigen om nu nog een grote additionele bijdrage te vragen van de verzekerden – door drie jaar langer premie te betalen en de uitkering drie jaar later aan te laten vangen, in de wetenschap dat de hoogte van de uitkering ontoereikend is. De regering is van mening dat een gedeelte van het financiële voordeel dat voortkomt uit de leeftijdsverhoging, zou moeten worden aangewend om de uitkering te verhogen. In het voorliggende ontwerp wordt precies een kwart van het voordeel behaald uit het verhogen van de leeftijdsgrens besteed aan het eenmalig verhogen van alle uitkeringen met 11,11%. Dit heeft per saldo nog steeds als resultaat dat het jaar waarin de kosten de inkomsten van het AOV-fonds voor het eerst zullen overtreffen, wordt uitgesteld van 2024 tot 2028. Dan zijn de reserves maximaal, en duurt het nog tien jaar voor deze zouden zijn uitgeput. Een en ander wordt in de financiële paragraaf verder uiteengezet.

De regering heeft tevens onderzocht of het mogelijk was om beide doelen beter te dienen door de AOV-uitkering met een nog groter bedrag te verhogen. Onderzoek heeft echter uitgewezen dat dit ongewenste financiële gevolgen zou hebben. Het zal immers enkele jaren duren voordat de positieve financiële gevolgen van de leeftijdsverhoging doorwerken. Het

huidige jaarlijkse positieve saldo van het fonds zou deze stijging nog geheel of vrijwel geheel kunnen opvangen, maar een grotere stijging zou betekenen dat nu al op de reserves zou worden ingeteerd, wat niet de bedoeling is. Na vijf jaar, in 2025, zullen alle AOV-gerechtigden met 65 jaar met pensioen gaan, inclusief de groep van huidige 60- en 61-jarigen die in eerste instantie uitgezonderd worden. Dan komen de positieve financiële gevolgen van de leeftijdsverhoging ook voor het eerst volledig tot uiting. Op dat moment kan de situatie opnieuw worden bekeken, en worden beoordeeld of een nieuwe stijging hoger dan de inflatie wenselijk en financieel verantwoord is.

Met een bedrag van NAf 1.240,- kan Sint Maarten zich enigszins gaan vergelijken met de dichtstbijzijnde eilanden van Caribisch Nederland. In Saba en Sint Eustatius zijn de AOV uitkeringen dit jaar omgerekend NAf 1.459,-, respectievelijk NAf 1.480,-⁴. Dit verschil wordt slechts ten dele verklaard door de hogere kosten van levensonderhoud op die eilanden.

Alle overige uitkeringen worden in het voorstel van de regering eveneens verhoogd met dat percentage, en - overeenkomstig het bepaalde in artikel 8, vierde lid - afgerond op hele guldens. Een dergelijke bepaling ontbreekt in de artikelen over de premiegrenzen; om die reden worden die bedragen niet afgerond op hele guldens.

Samenhang tussen leeftijd, uitkering en premie

In het bovenstaande is eenvoudigheidshalve slechts ingegaan op de samenhang tussen (veranderingen in) de aanvangsleeftijd en (veranderingen in) de hoogte van de uitkering. Er is vanzelfsprekend nog een derde primaire variabele in het AOV/AWW-systeem, namelijk de hoogte van de premies.

De premiepercentages zijn voor AOV 7% ten laste van de werkgever en 6% voor de werknemer. Bij AWW is het 0,5% voor ieder van de partijen. Deze niveaus werden tijdens de eerdergenoemde discussies in kringen van de regering en sociale partners steeds als redelijk en draaglijk beschouwd. Eventuele verhoging, ook op termijn, moet zo veel mogelijk worden voorkomen om de 'wig' tussen totale loonkosten ten laste van de werkgever en netto inkomen van de werknemer niet verder te laten oplopen. Verlaging zou in het licht van bovenstaande overwegingen, namelijk de voorlopig nog gunstige situatie van de AOV/AWW-fondsen en het extra voordeel van de leeftijdsverhoging theoretisch mogelijk zijn. Er zijn echter twee overwegingen om deze weg niet in te slaan. Ten eerste is op korte termijn het lage niveau van de AOV/AWW-uitkeringen een urgent probleem, terwijl dat voor het premiepercentage niet geldt. Ten tweede is – in het licht van de lange

⁴ In US dollars uitgedrukt zijn de bedragen voor Saba \$815 en voor Sint Eustatius \$827, hier omgerekend tegen een wisselkoers van \$1,- = NAf 1,79.

termijn - verlaging van de premie heel moeilijk terug te draaien wanneer de vergrijzing toeslaat en de financiële positie van de AOV/AWW-fondsen kantelt. Om deze redenen zijn de premiepercentages in dit stadium niet ter discussie gesteld.

Adviezen van de SER in 2012 en 2013

Op verzoek van de regering heeft de SER advies uitgebracht over het Pensioen rapport op 16 november 2012 en over het ontwerp van de eerdere Landsverordening verhoging ouderdomspensioen en pensioenleeftijd op 9 juli 2013.

Het eerstgenoemde advies is uitgebreider dan het tweede, maar ze zijn van gelijke strekking. Hieronder volgt een korte samenvatting van hetgeen is overwogen met betrekking tot het AOV- en pensioenstelsel.

De SER ondersteunde het voornemen van de regering om de AOV-uitkering te verhogen naar NAf 1.000,-. De SER merkte op dat het sociaal wenselijk is en financieel haalbaar. De SER ondersteunde voorts het voornemen van de regering om het maximale bedrag waarover premies betaald worden te verhogen naar NAf 100.000,-. De SER lichtte toe dat het voornemen in lijn is met de solidariteitsgedachte.

De SER ondersteunde tenslotte ook het voornemen van de regering om in verband daarmee de AOV-leeftijd te verhogen. De SER merkte daarbij op dat de toenmalige AOV-leeftijd van 60 jaar erg laag is wanneer dit internationaal vergeleken wordt; in veel landen is de pensioenleeftijd sinds de financiële crisis van 2008/2009 verhoogd, vaak zelfs al naar ± 67 jaar, en het kan niet worden uitgesloten dat dit ooit ook in Sint Maarten zal gaan gebeuren. Een verhoging naar 67 jaar of zelfs ouder hangt immers nauw samen met een substantieel langere levensverwachting, en de regering wil het bereiken daarvan graag nastreven.

SER-advies in 2019

Aangezien de voorliggende ontwerplandsverordening niet alleen betrekking heeft op de leeftijdsgrens, maar ook op verhoging van de uitkering, is in 2019 nogmaals advies gevraagd aan de SER.

Samenvattend stemde de SER in met de leeftijdsverhoging, wat in de lijn ligt van zijn eerdere adviezen. De SER kan zich echter niet vinden in een verhoging van de uitkering, aangezien er geen 'armoedegrens' is vastgesteld voor Sint Maarten, er te weinig statistische en andere gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot armoede onder ouderen, en ook omdat alternatieve armoedebestrijdingsmaatregelen, zoals subsidies en andere verstrekkingen, eerst beter moeten worden onderzocht. Ook is de SER van mening dat de voorstellen in twee ontwerpen gesplitst zouden moeten worden, enerzijds

voor de leeftijdsgrens en anderzijds voor de verhoging van de pensioenbedragen.

De regering is er niet van overtuigd dat splitsing van dit ontwerp van landsverordening iets toevoegt aan het besluitvormingsproces, en is zelfs beducht voor verwarring en ondoelmatigheid in de administratieve afhandeling.

Het is inderdaad wenselijk om tot de vaststelling van een armoedegrens voor Sint Maarten te komen, alsmede meer inzicht te verwerven in de situatie van armoede onder ouderen. Naar het oordeel van de regering is het huidige niveau van de AOV-uitkering echter dermate ontoereikend, dat de voorgestelde verhoging van ruim 11% - nu deze financieel haalbaar is - enerzijds geen uitstel duldt, en anderzijds tijd oplevert voor het gewenste nadere onderzoek naar de inkomens- en armoede situatie onder ouderen en andere kwetsbare groepen in de samenleving. De regering is van mening dat het - terecht gesignaleerde - gebrek aan gegevens in de huidige situatie geen reden mag zijn tot uitstel van de voorgenomen verhoging, zeker nu de SER daar klaarblijkelijk geen principiële of financiële bezwaren tegen aanvoert.

De SER roept eveneens op om vaart te zetten achter de plannen voor een - verplicht - tweede pijler pensioen. Op dit moment is zo'n pensioen voorbehouden aan overheidsdienaren en werknemers van een select aantal grotere bedrijven. Phenox Consultants NV heeft in opdracht van de Afdeling Sociale Ontwikkeling in 2015 een onderzoek naar de haalbaarheid en dimensies van een dergelijk pensioenstelsel uitgevoerd. Hieruit blijkt dat vooral de mensen met lage inkomens gebaat zijn bij een aanvullend pensioen. Dit is echter ook de groep die zich de premies, op te brengen door werknemer en werkgever samen, het minst kunnen permitteren. Het onderzoek geeft aan dat een verplicht tweede pijler pensioen pas haalbaar is voor personen met een inkomen van NAf 3.390,- tot NAf 5.085,- per maand. Daaronder kan men zich de premies niet permitteren, daarboven heeft men een verplicht stelsel niet nodig omdat men zelf voldoende spaart of investeert. Het rapport adviseert het AOV-systeem te versterken waarbij een uitkering kan worden opgebouwd tot maximaal 90% van het minimumloon, een niveau dat ook met de huidige verhoging nog niet wordt gehaald. Ook - of juist - in het geval er een tweede pijler pensioen wordt ingevoerd is het dus belangrijk dat de basis, de AOV, voldoende dekking geeft. Een tweede pijler pensioen zal altijd aanvullend zijn, en kan de AOV nooit geheel of gedeeltelijk vervangen.

Samenhang met de verhoging van de pensioenleeftijd van overheidsdienaren

Recentelijk is een belangrijke herziening van het pensioen voor overheidsdienaren (beheerd door het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten, hierna: APS) door de Staten goedgekeurd. De effectuering hiervan is eveneens een voorwaarde voor de Nederlandse liquiditeitssteun aan Sint Maarten in verband met de Covid-19 pandemie. Een belangrijke overweging is natuurlijk de samenloop van de verandering van de AOV-leeftijd met die van de ambtenarenpensioenen. Een situatie waarin men het ene pensioen wèl en het andere pensioen nog niet ontvangt, is onwenselijk. De nieuwe regeling voor de overheidspensioenen kent echter een volledig flexibele overgangperiode tussen 62 en 65 jaar. De pensioenleeftijd wordt weliswaar direct standaard naar 65 jaar verhoogd, maar iedere pensioendeelnemer mag kiezen op welke leeftijd tussen 62 en 65 het pensioen dient in te gaan. Een eerdere ingangleeftijd dan 65 leidt dan wel tot een actuariële herberekening en een evenredig lagere maandelijkse uitkering. Dit geeft deelnemers aan het APS weinig tijd om zich aan de nieuwe situatie aan te passen. Voor de huidige 60- en 61-jarigen geldt echter wel, dat zij wel vanaf hun 62^e verjaardag AOV zullen ontvangen. Voor deze groep geldt dus dat wanneer zij toch eerder dan 65 willen stoppen met werken, hun lagere pensioen nog enigszins wordt gecompenseerd door het ontvangen van AOV van hun 62^e tot hun 65^e jaar.

Samenhang tussen verhoging AOV-pensioen en financiering aanvullende pensioenen

De hoogte van een tweede pijler pensioenaanspraak wordt doorgaans gedefinieerd in samenhang met de eerste pijler, die van de AOV. Dat is zeker het geval bij de in Sint Maarten nog steeds gebruikelijke 'defined benefit' pensioenen, waar de aanspraak wordt gedefinieerd als een percentage van het bruto loon, verminderd met een bedrag dat samenhangt met de AOV, de zogeheten 'franchise'. Eenvoudig gezegd, hoe hoger de AOV en daarmee de franchise, hoe lager de premies en de uitkeringen van een tweede pijler pensioen behoeven te zijn. De significante verhoging van het AOV-pensioen die hier wordt voorgesteld zal dus de betaalbaarheid van vrijwel alle tweede pijler pensioenen in Sint Maarten vergroten. Dit is, zeker in de huidige moeilijke economische omstandigheden, een welkom neveneffect.

Dit voordeel geldt in nog sterkere mate voor de pensioenen van overheidsdienaren beheerd door het APS. In de Sint Maartense systematiek wordt het totale premiepercentage voor deze pensioenen uitgedrukt als percentage van het bruto loon, zonder aftrek van een franchise. In de uitkering wordt echter wel met de franchise rekening gehouden. Dit betekent dat bij een stijging van de AOV de premieopbrengst gelijk blijft terwijl de pensioenaanspraken dalen, hetgeen de dekkingsgraad van de APS-pensioenen onmiddellijk gunstig beïnvloedt.

Vervolgstappen in het beleid ten aanzien van armoede onder ouderen

De regering onderkent dat de huidige verhoging van de AOV- en AWW-uitkeringen slechts ten dele de vaak ernstige armoede onder de ouderen in onze samenleving oplost. Deze maatregelen moeten dan ook het begin kan zijn van een integrale en goed geïnformeerde aanpak van de inkomens- en armoedeproblematiek onder ouderen, indachtig de eerder genoemde adviezen van de SER. Direct na de inwerkingtreding van deze landsverordening zal de regering daarom een voorlichtingscampagne starten om het bewustzijn ten aanzien van de ingevoerde veranderingen te bevorderen. Dit is temeer urgent nu deze wijzigingen met grote spoed zijn ingevoerd in een situatie van sociale en economische crisis. Ook zal de regering nader onderzoek starten en beleid gaan ontwikkelen, waarin de volgende vragen centraal staan: Welke zijn de voornaamste oorzaken van armoede onder ouderen, en welke groepen hebben het meest dringend hulp nodig? Wat is de relatie tussen een AOV-pensioen aan alle verzekerden en de oudertoeslag (als bedoeld in de Landsverordening inkomstenbelasting) aan alle ingezetenen? Is een hogere AOV-uitkering over de gehele linie de beste oplossing of kunnen ook aanvullende gedifferentieerde maatregelen een rol spelen? Hierbij kan worden gedacht aan specifieke subsidies gericht op groepen zonder een aanvullend (tweede pijler-) pensioen. Een groot aantal ouderen heeft AOV-rechten opgebouwd in verschillende landen van het Koninkrijk. Hoe kunnen de administratieve processen die daarbij komen kijken nog beter worden gestroomlijnd? Veel AOV-gerechtigden hebben te maken met een aanzienlijke korting op hun uitkering omdat zij niet hun hele actieve leven in Sint Maarten of het Koninkrijk hebben gewoond. Zij moeten vaak een beroep doen op de Onderstand, terwijl juist de AOV bedoeld is om in het bestaansminimum van ouderen te voorzien. Kunnen er maatregelen ontwikkeld worden om de gevolgen hiervan te verlichten? Veel AOV-gerechtigden wonen buiten Sint Maarten. Is er reden om de aanspraak te differentiëren naar woonplaats?

Nu de AOV-leeftijd belangrijk wordt verhoogd, zal er ook aandacht worden besteed aan de vraag of eenieder gezond de AOV-gerechtigde leeftijd kan halen, ook zij die een 'zwaar beroep' uitoefenen. Daartoe zullen mogelijkheden tot flexibele pensionering voor deze groep worden onderzocht.

Om deze vragen adequaat te kunnen beantwoorden is tevens onderzoek naar inkomens en kosten van levensonderhoud nodig met een grotere reikwijdte dan alleen de groep van gepensioneerden. Zo is het bijvoorbeeld noodzakelijk een armoedegrens vast te stellen, en de prijsstijgingen van eerste levensbehoeften beter te volgen afzonderlijk van het algemene prijspeil van consumptiegoederen (CPI).

Beantwoording van bovengenoemde vragen zal leiden tot een volgende ronde van maatregelen die de bedoeling van de AOV-wetgeving, namelijk het garanderen van een bestaansminimum voor ouderen, opnieuw dichterbij zal brengen. Met een gerichte en gedifferentieerde aanpak zal een maximaal resultaat kunnen worden behaald bij een kostenniveau dat de houdbaarheid van het AOV-systeem ook op lange termijn blijft garanderen.

Financiële paragraaf

Er zijn in beginsel geen gevolgen voor de Landskas. De financiering van de AOV verloopt immers buiten de Landskas om.

In het Algemeen deel van deze memorie van toelichting is reeds ingegaan op de relatie tussen de hogere AOV-uitkering en het verhogen van de AOV-pensioenleeftijd. Beide zijn onverbrekelijk met elkaar verbonden. De in alle gevallen onvermijdelijke verhoging van de pensioenleeftijd maakt de door de regering gewenste verhoging van de AOV-uitkering met ruim 11% financieel mogelijk. Bovendien is het bij een volksverzekering gefinancierd door middel van een omslagstelsel niet meer dan rechtvaardig om althans een deel van de besparingen terug te geven aan de verzekerden in de vorm van een verhoging van de uitkering, wanneer deze uitkering zich duidelijk op een te laag niveau bevindt.

Om de gevolgen voor de duurzaamheid en toekomstige financiële consequenties van het AOV-stelsel te berekenen, is bij de vorige verhoging van de pensioenleeftijd gebruik gemaakt van het AOV-scenariomodel⁵. Het AOV-scenariomodel is geactualiseerd en geüpdatet om meer accurate voorspellingen te kunnen produceren, met inbegrip van de gevolgen van de orkanen in 2017. Hierbij is rekening gehouden met de leeftijdsopbouw, sterftetafels, geboortecijfers en andere demografische karakteristieken van de bevolking, met een jaarlijkse inflatie-aanpassing van de uitkeringen en een jaarlijkse groei van de loonsom van 2%, met 3% gemiddeld rendement op belegde reserves en administratieve kosten ad 17% van de uitkeringen. De werkelijke financiële situatie van de fondsen ultimo 2019 is als uitgangspunt genomen. Op basis hiervan zijn drie AOV scenario's doorgerekend: het handhaven van de status quo, het verhogen van de uitkeringsgerechtigde leeftijd tot 65, en het verhogen van de pensioenleeftijd in combinatie met een verhoging van alle uitkeringen met 11,11% per 1 juli 2020 (dit betekent onder meer een maximale AOV-uitkering van NAF 1.240,-). De resultaten zijn weergegeven in de hierna volgende tabel.

⁵ Zie ook de memorie van toelichting bij het ontwerp van de Landsverordening verhoging ouderdomspensioen en pensioenleeftijd (AB 2015, no 31)

Tabel 2. Kengetallen van drie AOV beleidsscenario's⁶
(bedragen in miljoenen ANG)

	Break-even jaar (hoogste reserves)	Hoogste niveau reserves	Jaar van uitputting reserves	Reserves in 2038	
Baseline (huidig beleid voortgezet)	2024	474	2033	-956	
<i>Vershil</i>					<i>1.119</i>
Leeftijd van 62 naar 65 jaar	2030	636	2040	163	
<i>Vershil</i>					<i>-279</i>
Leeftijd naar 65 uitkeringen +11%	2027	558	2038	-116	

Zonder maatregelen zullen de jaarlijkse kosten de inkomsten van het AOV-stelsel overtreffen na 2024. Vanaf dat moment slinkt de reserve en zal deze in 2033 geheel zijn uitgeput. In 2038, het laatste jaar van het scenariomodel, zal het fonds daardoor een negatieve reserve (schuld) hebben opgebouwd van 956 miljoen. Om dit te voorkomen wordt nu de AOV leeftijd verhoogd van 62 naar 65. Hierdoor duurt het zes jaar langer voor de kosten de inkomsten overtreffen (na 2030), en zal het fonds pas in 2040 zijn uitgeput. Dit schept ruimte.

In het derde scenario gaat de pensioenleeftijd naar 65 jaar, en worden tevens alle uitkeringen met 11,11% verhoogd. Het duurt dan toch nog tot 2027 voordat het break-even point wordt bereikt, en de reserves zullen niet eerder dan in 2038 zijn uitgeput.

Door naar het eindjaar (2038) van elk scenario te kijken, kunnen we een uitspraak doen over de vraag, welk deel van de winst behaald door de stijging van de leeftijdsgrens wordt aangewend voor het verhogen van de uitkeringen. Optrekken van de leeftijdsgrens levert NAf 1.119 miljoen hogere reserves op, waar wegens de verhoging van de uitkeringen weer NAf 279 miljoen vanaf gaat. Van de opbrengst van de leeftijdsstijging wordt dus slechts een kwart (24,9%) teruggegeven aan de verzekerden in de vorm van een hogere uitkering.

In het thans voorgestelde scenario is 2028 het eerste jaar waarin de kosten de inkomsten van het AOV-stelsel zullen overtreffen. De reserves staan dan op het maximum niveau van NAf 558 miljoen en zullen pas vanaf dat moment beginnen af te nemen. Dit schept naar het oordeel van de regering voldoende tijd om over enkele jaren nieuwe maatschappelijke discussies over premies, toeslagen, uitkeringen en leeftijdsgrenzen te gaan voeren, evenals

⁶ Berekeningen uitgevoerd door Keesen Actuarissen in 2020 in opdracht van de regering van Sint Maarten, in een update van het scenariomodel.

over andere punten die destijds door de Stuurgroep en de SER zijn gesignaleerd, zoals het vraagstuk van de onvolledige AOV-opbouw onder een groot deel van de ouderen.

Een vraagstuk apart zijn de financiële gevolgen van de verhoging van de pensioenleeftijd voor de AWW-uitkeringen. Daar zijn financiële gevolgen voorzien, echter van een geheel andere orde dan bij de AOV het geval is. Het gaat hier alleen om het uitbetalen van AWW in de jaren dat de uitkeringsgerechtigde langer AWW ontvangt, omdat hij langer op de aanvang van zijn AOV-uitkering moet wachten. Anders gezegd: iedere AWW-gerechtigde zal drie jaar langer een AWW-uitkering ontvangen; daar staat overigens tegenover dat hij drie jaar korter AOV zal ontvangen. De financiële gevolgen hiervan voor de Landskas zijn verwaarloosbaar.

Kruiselingse compensatie tussen de sociale fondsen

Tussen de verschillende fondsen die worden beheerd door de SZV vindt 'kruiselingse compensatie' (cross-financing) plaats, aangezien sommige fondsen negatieve reserves hebben en andere positieve. Deze praktijk creëert impliciete schulden en vorderingen tussen de fondsen onderling, waarvan de afwikkeling op termijn onzeker is. Dit verbindt vervolgens risico's aan de effectieve waarde van de AOV en AWW reserves. Omdat over deze kruiselingse compensatie geen rendement wordt berekend, verliezen de AOV- en AWW-fondsen bovendien opbrengsten uit alternatieve beleggingsmogelijkheden van deze gelden ('opportunity cost'). Naar de stand van ultimo 2018 beschikt de SZV over geconsolideerde reserves van NAf 428 miljoen. De negatieve reserves van de ZV, OV en FZOG fondsen tezamen belopen in totaal NAf 192 miljoen. Wanneer dit bedrag wordt gesaldeerd met de positieve reserve van het AFBZ - eveneens een ziektekostenverzekering - van NAf 90 miljoen resteert een negatieve reserve van alle ziektekostenfondsen tezamen van NAf 102 miljoen. Dit bedrag is impliciet gefinancierd uit de overige positieve reserves van de SZV. Deze bestaan uit AOV/AWW NAf 507 miljoen, het Cessantia fonds NAf 14 miljoen en de uitvoeringsorganisatie NAf 8 miljoen. Het is dus duidelijk te zien dat zelfs onder de meest voorzichtige aannames een bedrag van tenminste NAf 80 miljoen uit de AOV/AWW reserves is aangewend ter dekking van de tekorten van de ziektekostenverzekeringen. Uitgaande van een evenredige omslag van de negatieve reserves over de positieve fondsen, zou dit bedrag NAf 157 miljoen belopen. De SZV hanteert een gewenst rendement over belegde reserves van 6%. Als gevolg van de kruiselingse compensatie lopen de AOV/AWW fondsen op jaarbasis dus - op basis van evenredige omslag - op jaarbasis naar schatting NAf 12,6 miljoen beleggingsrendement mis. De situatie van onderlinge financiering is als zodanig niet meegenomen in het gebruikte scenariomodel. Wel is er - in afwijking van het door de SZV

gehanteerde gewenste rendement van 6% - in het rekenmodel een meer realistisch gemiddeld rendement van 3% gehanteerd, wat het genoemde gemis aan opbrengst enigszins incalculeert.

Mede in verband met deze problematiek is het van belang dat het tot dusverre ontbrekende landsbesluit, houdende algemene maatregelen, bedoeld in artikel 25 van de Landsverordening AOV, die de belegging van reserves van dit fonds nader regelt, zo snel mogelijk wordt opgesteld en ingevoerd.

Impact van de COVID-19 pandemie

Ten tijde van de totstandkoming van deze landsverordening is de wereldwijde COVID-19 pandemie nog in volle gang, en daarmee ook de impact daarvan op de economie, de financiën van de overheid en de sociale fondsen, en op de samenleving van Sint Maarten als geheel. De financiële gevolgen voor de AOV- en AWW-fondsen zijn op dit moment nog niet kwantitatief in te schatten. Deze gevolgen liggen naar alle waarschijnlijkheid in eerste instantie in de sfeer van verlies in inkomen voor de grote meerderheid van de bevolking, wat een daarmee nagenoeg evenredige terugval van de premieopbrengsten betekent. Dit effect zal zonder veel vertraging in toekomstige versies van het scenariomodel tot uiting kunnen worden gebracht. Op langere termijn kan deze crisis echter ook van structurele invloed zijn op de economie, die vrijwel geheel van de nu zeer kwetsbaar gebleken toerisme-sector afhankelijk is. Dit zal vervolgens invloed hebben op de omvang van de beroepsbevolking en daarmee op immigratie en emigratie. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de fondsen, zowel in negatieve als in positieve zin. Het zal waarschijnlijk nog minstens een jaar, zo niet langer duren voordat dergelijke structurele ontwikkelingen zich enigszins laten inschatten.

Artikelsgewijs deel

Artikel I, onder C en D

De verhoging van de AOV-leeftijd werkt eveneens door in de systematiek van het opbouwpercentage van de AOV, waardoor een gelijktijdige aanpassing noodzakelijk is van het percentage waarmee het ouderdomspensioen per jaar wordt opgebouwd. Bij een leeftijd waarop recht op een AOV-uitkering ontstaat vanaf 65 jaar, loopt de opbouwperiode van het 15e levensjaar tot het 65e levensjaar, in totaal 50 jaar. Dit heeft tot gevolg dat het aantal verzekeringsjaren dat nodig is om recht te hebben op een volledige AOV-uitkering, verhoogd moet worden van 47 naar 50 jaar.

Om aansluiting te krijgen met de nieuwe AOV-leeftijd, geldt voor elk jaar een opbouwpercentage van 2 1/8 per jaar. Als gevolg hiervan zal het nu geldende kortingspercentage worden verlaagd van 2 1/8% naar 2%. In het geval de verzekerde gedurende een of meer jaren niet verzekerd is geweest, is geregeld met welk percentage de AOV-uitkering wordt gekort. Deze korting geldt eveneens voor de toeslag aan de partner. In het verleden is de ouderdomsleeftijd enkele malen gewijzigd. In 1975 is de ouderdomsleeftijd verlaagd naar 62 jaar en in 1991 is de ouderdomsleeftijd verder verlaagd naar 60 jaar. En in 2016 is de leeftijd weer verhoogd tot 62 jaar. Als gevolg hiervan bestaan er in deze Landsverordening verschillende opbouwpercentages.

Artikel I, onder E

Het is gebruikelijk om bij een indexatie of andere wijziging van het niveau van de AOV- en AWW-uitkeringen, ook de inkomensgrenzen waaronder en waarboven geen premie wordt geheven, met hetzelfde percentage te verhogen.

Artikel II

De voorgestelde wijzigingen van de Landsverordening Algemene Weduwen- en Wezenverzekering komen overeen met de voorgestelde wijzigingen in de Landsverordening AOV. De uitkeringen worden met ruim 11% verhoogd, en de leeftijdsgrenzen gaan met drie jaren omhoog. Artikel V, tweede lid, bevat een coulance-regeling voor diegenen die op 1 juli 2020 42, 43 of 44 jaar zijn.

Artikelen III en IV

In deze artikelen wordt een wijziging voorgesteld in twee uitvoeringsregelingen waarin de leeftijdsgrens voor de AOV wordt genoemd. Deze leeftijdsgrens wordt in beide uitvoeringsregelingen in lijn met de ontwerplandsverordening op 65 jaar gesteld.

Artikel V

De regering wil de verhoging van 62 naar 65 op 1 juli 2020 laten ingaan. Iedereen die op 1 juli 2020 al 60 jaar of 61 jaar is, behoudt echter ingevolge het voorgestelde overgangsartikel III zijn recht op AOV met ingang van de 62ste verjaardag. En iedereen die op 1 juli 2020 jonger dan 60 jaar is zal volgens het voorstel pas AOV ontvangen na het bereiken van de 65-jarige leeftijd.

De overgangstermijn geldt eveneens voor het opbouw- en kortingspercentage zoals opgenomen in artikel I, onderdelen C en D. Het aantal verzekeringsjaren dat nodig is om recht te hebben op een volledig ouderdomspensioen blijft voor deze groep 45 jaar. Daarmee blijft het geldende opbouw- en kortingspercentage van 2 1/8% van toepassing voor personen die op 1 juli 2020 al 60 of 61 jaar zijn.

Tot slot werkt deze overgangsregeling eveneens op dezelfde wijze door in de bepalingen over de wijzigingen in de AWW. Het is immers niet de bedoeling dat voor deze leeftijdscategorie de AOV-leeftijd op 62 jaar gehandhaafd blijft, terwijl de AWW-uitkering verlengd wordt gedurende de periode van 62 tot 65 jaar.

In het tweede lid van artikel V wordt een specifieke uitzondering voorgesteld voor een kleine groep die momenteel al een AWW-pensioen ontvangt. De leeftijd waarbij het weduwenpensioen voor het eerst overgaat naar een hoger bedrag gaat in het voorstel van de regering omhoog van 42 naar 45 jaar. Het is echter niet de bedoeling dat weduwen die nu 42, 43, of 44 jaar oud zijn, daardoor terugvallen in de lagere uitkeringscategorie en er zodoende in inkomen op achteruitgaan. Om die reden is deze groep tot het bereiken van de 45-jarige leeftijd uitgezonderd van deze bepaling.

Artikel VI

De Landsverordening AOV en de Landsverordening AWW bevatten het voorschrift dat de pensioenbedragen jaarlijks per 1 januari moeten worden aangepast aan de inflatie. De regering acht het onnodig om volgend jaar een dergelijke aanpassing te laten plaatsvinden, nu in de ontwerplandsverordening de pensioenbedragen al met ruim 11% worden verhoogd.

Artikel VII

Afgeweken wordt van de reguliere inwerkingtredingsbepaling vanwege een spoedeisend belang als bedoeld in artikel 17, tweede lid, onderdeel a, van de Landsverordening Constitutioneel Hof.

De Rijkswinsterraad heeft de inwerkingtreding van deze landsverordening per 1 juli 2020 als voorwaarde gesteld voor de mogelijkheid dat Sint Maarten in aanmerking komt voor liquiditeitssteun. De regering van Sint Maarten heeft ingestemd met deze voorwaarde; de liquiditeitssteun door het Koninkrijk gedurende de periode van 15 mei tot 1 juli was daarvan afhankelijk. Op 3 juli 2020 zal de Rijkswinsterraad beslissen of Sint Maarten in aanmerking komt voor liquiditeitssteun vanaf 1 juli 2020.

Dan zal ook worden getoetst of aan de nu gestelde voorwaarden is voldaan. De uitkomst zal worden meegenomen in de besluitvorming over verdere steun.

De Minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid,